

blive hurtigt fremmet. Om det sker bedst ved, at det gaar i Udvalg, eller ved at man lader det passere videre uden Udvalg, tør jeg ikke dømmе om, det maa de ærede Medlemmer, der have nærmere med denne Sag at gøre, navnlig Forslagsstillerne, vide. Hvis det er rigtigt, som den ærede Ordfører, det ærede Medlem for Stege, sagde, at det vilde være at begrave denne Sag, hvis man lod den gaa i Udvalg, saa siger jeg: lad den for Guds Skyld ikke gaa i Udvalg. Hvis man derimod skulde mene, at Sagen lige saa vel fremmes ved at gaa i Udvalg, saa kunde jeg nok ønske, at den fik, inden den naaede til anden Behandling, en nok saa præcis og klar Skikkelse som den, den foreligger i nu. Jeg skal ikke nu hverken tilraade eller fra-raade et Udvalg, jeg ønsker blot den Behandlingsmaade, som bringer denne vigtige og for alle vigtige Sag bedst og hurtigt videre frem.

D. Scavenius: Jeg maa være enig i de Udtalelser, som fremkom i Gaar fra det ærede Medlem fra Lemvig (Naberg) og Fredensborg (S. Sage). Udtalelser, som gik ud paa, at et Forslag som dette, der vilde fremme Anlægget af forskellige Jærnbaneanlæg havde en ikke ringe Betydning for Landbruget, og at det var den rette Vej at fremme Landbrugets Interesser paa. Jeg tror, at den Vej var nok saa fornødt at følge som adskillige andre, der foreslaas, adskillige andre Midler, ved hvilke man søger at bringe Landbrugets Interesser frem og støtte Landbosstanden i det hele. Naar det ærede Medlem fra Lemvig hentydede til, at Indførelsen af forskellige Produkter her til Lands blev større, og at der der igennem kom større Indtægter i Statskassen, saa gaar jeg ud fra, at hans Tanke naturligvis der-ved var denne, at Landbrugets Købeevne blev større gennem den Slags Foranstaltninger, og om den end ligger noget langt borte, saa tror jeg i det hele taget, at den Betragtning, som ledes dertil, kan være i og for sig ret rigtig. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgtreds (Scharling) antydede, at vi hidtil vare gaaede frem efter den Metode, at jo mindre et Jærnbaneanlæg i Grunden stod Statens Interesser nær, desto større Tilskud gave vi til det, saa tror jeg dog, at denne, om jeg saa maa udtrykke mig, Beskyldning for, hvad der hidtil er passeret, er noget vel stærk og trænger til at gaas noget nærmere igennem, før man kan anerkende den for rigtig. Men et vil jeg dog dertil bemærke, og det er det, at Størsteparten af de Baner, som ligger Statens Interesser nærmest, drives jo nu som Statsbaner,

det er langt den største Part af dem, og for de øvrige Beskømmende tror jeg, at det vilde være nok saa heldigt, saaledes som det for øvrigt gentagende er udtalt her under denne Forhandling, at man saar ensartede Regler for disse Baner og saa i Almindelighed tager under Overvejelse, til hvilke Baner det overhovedet paa Grund af deres Betydning for den paagældende Egn, og hvad andre Hensyn man bør tage, er værdt at give Statstilskud eller ej, og saa give dette under den samme Form, de samme Betingelser og den samme Størrelse. Dette tror jeg vilde være den rette Vej at gaa frem paa, og det er jo den, der foreslaas her i dette Lovforslag. Jeg tror ogsaa, at den Betragtning for øvrigt er ganske rigtig, som blev gjort gældende fra den ærede Ordførers Side i de Betragtninger, man kortelig kan gengive saaledes: Vandveje vis à vis Jærnbaner, og dertil kan man hverligere seje, naar der er Spørgsmaal om Forholdet til Købstæderne, at vi jo foruden de almindelige Vandveje ogsaa have for en stor Del Vandvejsgaderne, altsaa Byernes Gader, lagte over paa Hartkorn. Men naar jeg har sagt det, mener jeg, at netop fordi jeg tillægger Loven en saadan stor Betydning, vil det være rigtig at granske den nøje og saa den givet en saa heldig og god Skikkelse som mulig. Naar jeg nu ser paa Lovforslaget, som det foreligger her, saa lider det, saaledes som det for øvrigt her er udtalt af forskellige ærede tidligere Talere, uægtelig af adskillige og det ikke uvæsentlige Mangler. Jeg synes dog, at § 3 i det hele har faaet en heldig Affattelse, og jeg hentyder der navnlig til de to sidste Stykker af samme. Det kan jo altid være Spørgsmaal underkastet, hvor stort Statstilskuddet skal være. Det maa jo erkendes, at det her foreslaas større end nogensinde tidligere til private Baneanlæg, og det er i alt Fald da ganske naturligt, at man, naar det er saaledes, førend man gaar til den endelige Vedtagelse af et saadant Lovforslag, førend det kommer ud i Livet, maa tage under nøje Overvejelse ogsaa, hvad der følger med dette Lovforslag, særlig den hele finansielle Stilling. Det ærede Medlem fra Stege (Boijen) kastede jo hele Skylden for vor finansielle Stilling paa de militære Udgifter. Jeg ønsker ikke at komme nærmere ind paa det, jeg tror dog ikke, det er ganske saaledes, men i hvert Fald er det givet, at hvad enten man har den ene eller den anden Betragtning i saa Henseende — jeg tror som sagt, Stillingen hidrører lige saa meget fra andre Foranstaltninger — saa er det givet og naturligt, at et Lovforslag som dette, der affet fra